

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

25. juli 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – præjudiciel forelæggelse efter hasteproceduren – politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager – europæisk arrestordre – rammeafgørelse 2002/584/RIA – artikel 1, stk. 3 – procedurer for overgivelse mellem medlemsstaterne – betingelser for fuldbyrdelse – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 47 – adgang til en uafhængig og upartisk domstol«

I sag C-216/18 PPU,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af High Court (ret i første instans, Irland) ved afgørelse af 23. marts 2018, indgået til Domstolen den 27. marts 2018, i sagen om fuldbyrdelse af de europæiske arrestordre, der er udstedt mod

LM,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, A. Tizzano, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), M. Ilešič, J.L. da Cruz Vilaça, J. Malenovský, E. Levits og C.G. Fernlund samt dommerne A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin, F. Biltgen, C. Lycourgos og E. Regan,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

henset til den forelæggende rets anmodning af 23. marts 2018, indgået til Domstolen den 27. marts 2018, om at undergive den præjudicielle forelæggelse en hasteprocedure i henhold til artikel 107 i Domstolens procesreglement,

og henset til Første Afdelings afgørelse af 12. april 2018 om at imødekomme nævnte anmodning,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. juni 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Minister for Justice and Equality ved M. Browne, som befuldmægtiget, bistået af S. Ní Chúlacháin, BL, R. Farrell, SC, og K. Colmcille, BL,
- LM ved solicitor C. Ó Maolchallann, M. Lynam, BL, S. Guerin, SC, og D. Stuart, BL,

* Processprog: engelsk.

- den spanske regering ved M. A. Sampol Pucurull, som befuldmægtiget,
- den ungarske regering ved M. Z. Fehér, som befuldmægtiget,
- den nederlandske regering ved M. K. Bulterman, som befuldmægtiget,
- den polske regering ved Ł. Piebiak, B. Majczyna og J. Sawicka, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved J. Tomkin, H. Krämer, B. Martenczuk, R. Troosters og K. Banks, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. juni 2018,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 3, i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT 2009, L 81, s. 24) (herefter »rammeafgørelse 2002/584«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med fuldbyrdelsen i Irland af flere europæiske arrestordrer udstedt af de polske retter mod LM (herefter »den berørte part«).

Retsforskrifter

EU-traktaten

- 3 Artikel 7 TEU bestemmer:

»1. På begrundet forslag af en tredjedel af medlemsstaterne, Europa-Parlamentet eller Europa-Kommissionen kan Rådet med et flertal på fire femtedele af sine medlemmer efter godkendelse fra Europa-Parlamentet fastslå, at der er en klar fare for, at en medlemsstat groft overtræder de værdier, der er nævnt i artikel 2. Inden Rådet fastslår dette, hører det den berørte medlemsstat, og det kan efter samme fremgangsmåde rette henstillinger til denne medlemsstat.

Rådet efterprøver regelmæssigt, om de forhold, der har fået Rådet til at fastslå ovennævnte, stadig er gældende.

2. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed på forslag af en tredjedel af medlemsstaterne eller Europa-Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet fastslå, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder de værdier, der er nævnt i artikel 2, efter at have opfordret denne medlemsstat til at fremsætte sine bemærkninger.

3. Hvis en overtrædelse som omhandlet i stk. 2 er fastslået, kan Rådet med kvalificeret flertal beslutte at suspendere visse af de rettigheder, der følger af anvendelsen af traktaterne på den pågældende medlemsstat, herunder de stemmerettigheder, der er tillagt repræsentanten for den pågældende medlemsstats regering i Rådet. Rådet tager i så fald hensyn til en sådan suspensions mulige følger for fysiske og juridiske personers rettigheder og forpligtelser.

Den pågældende medlemsstat er under alle omstændigheder fortsat bundet af sine forpligtelser i henhold til traktaterne.

[...]«

Chartret

- 4 Afsnit VI i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), betegnet »Retfærdighed i retssystemet«, omfatter artikel 47, der har overskriften »Adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol«, og som bestemmer:

»Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænkede, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

[...]«

- 5 Forklaringerne til chartret om grundlæggende rettigheder (EUT 2007, C 303, s. 17) præciserer for så vidt angår chartrets artikel 47, stk. 2, at denne bestemmelse svarer til artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«).
- 6 Chartrets artikel 48 med overskriften »Uskyldsformodning og ret til et forsvar« bestemmer:

»1. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans eller hendes skyld er bevist i overensstemmelse med loven.

2. Respekt for retten til et forsvar er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse.«

Rammeafgørelse 2002/584

- 7 Femte til ottende, tiende og tolvte betragtning til rammeafgørelse 2002/584 har følgende ordlyd:

»(5) [...] indførelsen af en ny forenklet ordning for overgivelse af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning [vil] gøre det muligt at mindske den kompleksitet og den risiko for forsinkelser, der er en følge af de nuværende udleveringsprocedurer. [...]

(6) Den europæiske arrestordre, som denne rammeafgørelse omhandler, er den første udmøntning på det strafferetlige område af princippet om gensidig anerkendelse, som Det Europæiske Råd har udråbt til en »hjørnesteen« i det retlige samarbejde.

(7) Da målet at erstatte det multilaterale udleveringssystem, der bygger på den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, hvis de handler enkeltvis, og derfor bedre kan gennemføres på EU-plan, kan Rådet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 2 [EU] og artikel 5 [EF]. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. sidstnævnte artikel, er denne rammeafgørelse ikke mere vidtgående end, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(8) Afgørelser om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre skal underkastes tilstrækkelig kontrol, hvilket betyder, at en judiciel myndighed i den medlemsstat, hvor den eftersøgte er blevet anholdt, skal træffe afgørelse om den pågældendes overgivelse.

[...]

(10) Ordningen med den europæiske arrestordre er baseret på en høj grad af tillid mellem medlemsstaterne. Anvendelsen af den kan kun suspenderes i tilfælde af, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 6, stk. 1, [EU, nu efter ændring artikel 2 TEU,] hvilket skal fastslås af [Det Europæiske Råd] i henhold til artikel 7, stk. 1, [EU, nu efter ændring artikel 7, stk. 2, TEU,] med de følger, der er fastsat i stk. 2 i samme artikel [nu efter ændring artikel 7, stk. 3, TEU].

[...]

(12) Denne rammeafgørelse respekterer de grundlæggende rettigheder og principper, som er anerkendt i artikel 6 [EU], og som afspejles i [chartret], navnlig kapitel VI. Intet i denne rammeafgørelse kan fortolkes som et forbud mod at nægte at overgive en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at den europæiske arrestordre er udstedt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

[...]«

8 I rammeafgørelsens artikel 1 med overskriften »Definition af og pligten til at fuldbyrde en europæisk arrestordre« fastsættes:

»1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i [...] artikel 6 [EU].«

9 I den nævnte rammeafgørelses artikel 3, 4 og 4a opregnes de obligatoriske og fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre.

10 I artikel 7 i samme rammeafgørelse, der har overskriften »Anvendelse af den centrale myndighed«, bestemmes:

»1. Hver medlemsstat kan udpege en central myndighed eller, hvis det er foreskrevet i dens retssystem, flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente judicielle myndigheder.

2. En medlemsstat kan, hvis det bliver nødvendigt på grund af dens retssystem, overdrage den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske arrestordrer samt al anden officiel korrespondance i den forbindelse til sin eller sine centrale myndigheder.

Medlemsstater, der ønsker at gøre brug af mulighederne i denne artikel, meddeler Generalsekretariatet for Rådet oplysninger om den eller de pågældende centrale myndigheder. Disse angivelser forpligter alle myndigheder i den udstedende medlemsstat.«

11 Rammeafgørelsens artikel 15 med overskriften »Afgørelse om overgivelse« fastsætter:

»1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse.

2. Hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, den udstedende medlemsstat har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om overgivelsen, anmoder den om straks at få de nødvendige supplerende oplysninger, navnlig i forbindelse med artikel 3-5 og 8, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til nødvendigheden af at overholde fristerne i artikel 17.

[...]«

Irsk ret

12 Rammeafgørelse 2002/584 blev gennemført i irsk ret ved European Arrest Warrant Act 2003 (lov af 2003 om den europæiske arrestordre).

13 Section 37(1) i lov af 2003 om den europæiske arrestordre bestemmer:

»En person skal ikke overgives i henhold til denne lov, hvis

(a) hans eller hendes overgivelse er uforenelig med statens forpligtelser i henhold til

(i) [EMRK] eller

(ii) protokollerne til [EMRK]

(b) hans eller hendes overgivelse udgør en omgåelse af nogen af forfatningens bestemmelser [...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Den 1. februar 2012, den 4. juni 2012 og den 26. september 2013 udstedte de polske retter tre europæiske arrestordrer mod den berørte part med henblik på hans anholdelse og overgivelse til disse retter, således at de kunne indlede strafforfølgning bl.a. for ulovlig handel med narkotiske og psykotrope stoffer.

15 Den 5. maj 2017 blev den berørte part anholdt i Irland på grundlag af disse europæiske arrestordrer og stillet for den forelæggende ret, High Court (ret i første instans, Irland). Han meddelte denne ret, at han ikke gav samtykke til at skulle overgives til de polske judicielle myndigheder, og han blev fængslet i afventning af, at der blev truffet en afgørelse vedrørende overgivelsen af ham til disse myndigheder.

16 Til støtte for at modsætte sig overgivelsen har den berørte part bl.a. gjort gældende, at overgivelsen vil udsætte ham for en reel risiko for en åbenlys manglende adgang til domstolsprøvelse i strid med EMRK's artikel 6. I denne forbindelse har den berørte part navnlig anført, at nylige lovreformer af Republikken Polens domstolssystem fratager ham sin ret til en retfærdig rettergang. Disse reformer kompromitterer fundamentalt grundlaget for den gensidige tillid mellem den myndighed, som udsteder europæiske arrestordrer, og den myndighed, som fuldbyrder disse arrestordrer, hvilket underminerer den måde, hvorpå ordningen med den europæiske arrestordre fungerer.

- 17 Den berørte part støtter sig bl.a. på Kommissionens begrundede forslag af 20. december 2017 i henhold til artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union vedrørende retsstatsprincippet i Polen (COM(2017) 835 final) (herefter »det begrundede forslag«) og på de dokumenter, hvortil dette henviser.
- 18 I det begrundede forslag redegør Kommissionen først for lovreformernes kontekst og historiske baggrund, dernæst behandler den to emner, hvor der er særlige betænkeligheder, nemlig dels manglen på en uafhængig og legitim forfatningsændringsproces, dels truslen mod de almindelige domstoles uafhængighed, og endelig opfordrer Kommissionen Rådet til at fastslå, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder de værdier, der er nævnt i artikel 2 TEU, og til at give denne medlemsstat de nødvendige henstillinger i denne henseende.
- 19 I det begrundede forslag gentages desuden konklusionerne fra Europarådets Kommission for Demokrati gennem Ret vedrørende situationen i Republikken Polen og de seneste lovreformers konsekvenser for denne medlemsstats retsvæsen.
- 20 Endelig redegøres der i det begrundede forslag for de alvorlige betænkeligheder, som flere internationale og europæiske institutioner og organer gav udtryk for i perioden før forslagets vedtagelse, såsom De Forenede Nationers Menneskerettighedskomité, Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer og på nationalt niveau Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen), Trybunał Konstytucyjny (forfatningsdomstol, Polen), Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsmand, Polen), Krajowa Rada Sądownictwa (det nationale råd for retsvæsenet, Polen) og sammenslutninger af dommere og advokater.
- 21 På grundlag af oplysningerne i det begrundede forslag og konklusionerne fra Europarådets Kommission for Demokrati gennem Ret vedrørende situationen i Republikken Polen og de seneste lovreformers konsekvenser for denne medlemsstats retsvæsen har den forelæggende ret konkluderet, at på grund af den kumulative virkning af de lovændringer, der siden 2015 er blevet foretaget i Republikken Polen vedrørende bl.a. Trybunał Konstytucyjny (forfatningsdomstol), Sąd Najwyższy (øverste domstol), det nationale råd for retsvæsenet, de almindelige domstoles organisation og den nationale skole for retsvæsenet og anklagemyndigheden, er retsstatsprincippet blevet tilsidesat i denne medlemsstat. Den forelæggende ret støtter denne konklusion på det forhold, at der kan konstateres en række særligt væsentlige ændringer såsom:
- ændringerne i den forfatningsmæssige rolle, som det nationale råd for retsvæsenet spiller ved sikringen af retsvæsenets uafhængighed, sammenholdt med den polske regerings ugyldige udnævnelser til Trybunał Konstytucyjny (forfatningsdomstol) og afslag på at offentliggøre visse domme
 - den omstændighed, at justitsministeren nu er statsadvokat, at denne har beføjelse til at spille en aktiv rolle i retsforfølgelser, og at ministeren har en disciplinær rolle i forhold til retsformændene, hvilket potentielt kan have en afskrækkende virkning på disse retsformænd med følger for retsplejen
 - den omstændighed, at Sąd Najwyższy (øverste domstol) er blevet påvirket af tvungen pensionering og fremtidige udnævnelser, og at politisk udpegede personer i vidt omfang vil dominere i det nyligt sammensatte nationale råd for retsvæsenet
 - den omstændighed, at der er gjort væsentlige indgreb i Trybunał Konstytucyjny (forfatningsdomstol) integritet og effektivitet, for så vidt som der ingen garanti er for, at lovgivningen i Polen overholder den polske forfatning, hvilket i sig selv vil indvirke på hele det strafferetlige system.

- 22 På denne baggrund er den forelæggende ret af den opfattelse, at der er en reel risiko for, at den eftersøgte udsættes for vilkårlighed under retssagen i den udstedende medlemsstat, fordi de »vidtstrakte og ukontrollerede« beføjelser i Republikken Polens retsvæsen er uforenelige med dem, som tildeles i en demokratisk stat, der er underlagt retsstatsprincippet. Overgivelse af den berørte part vil således føre til en krænkelse af dennes rettigheder i henhold til EMRK's artikel 6 og skal derfor afslås i overensstemmelse med irsk ret og artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584, sammenholdt med tiende betragtning til rammeafgørelsen.
- 23 I så henseende har den forelæggende ret anført, at Domstolen i dom af 5. april 2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), i forbindelse med en overgivelse, der kunne føre til en tilsidesættelse af EMRK's artikel 3, fastslog, at hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at der foreligger generelle eller systemiske mangler ved beskyttelsen i den udstedende medlemsstat, skal denne myndighed foretage en konkret og præcis vurdering af, om der er alvorlige grunde til at antage, at den pågældende person løber en risiko for at blive udsat for en umenneskelig og nedværdigende behandling i denne medlemsstat. I denne dom fastsatte Domstolen angiveligt også en totrinsprocedure, som en fuldbyrdende judiciel myndighed skal anvende under sådanne omstændigheder. Denne myndighed skal for det første fastslå, at der foreligger generelle eller systemiske mangler ved beskyttelsen i den udstedende medlemsstat, og skal derefter indhente alle nødvendige supplerende oplysninger fra sidstnævntes judicielle myndighed vedrørende beskyttelsen af den pågældende person.
- 24 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt det, når den fuldbyrdende judicielle myndighed har konstateret, at det fælles værdigrundlag i artikel 2 TEU i form af retsstatsprincippet er blevet krænket af den udstedende stat, og når denne systemiske tilsidesættelse af retsstatsprincippet efter sin art udgør en grundlæggende mangel ved domstolssystemet, forholder sig således, at kravet om at foretage en konkret og præcis vurdering i overensstemmelse med dom af 5. april 2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), af, om der er alvorlige grunde til at antage, at den berørte person løber en risiko for krænkelse af sin ret til en retfærdig rettergang i henhold til EMRK's artikel 6, fortsat finder anvendelse, eller om det under sådanne omstændigheder uden videre kan antages, at denne person aldrig vil kunne få en retfærdig rettergang af en udstedende myndighed, henset til den systemiske tilsidesættelse af retsstatsprincippet, hvorfor den fuldbyrdende judicielle myndighed ikke skal godtgøre, at der foreligger sådanne grunde.
- 25 På denne baggrund har High Court (ret i første instans) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Uanset Domstolens konklusioner i [dom af 5. april 2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198),] skal den fuldbyrdende judicielle myndighed, når en national ret bestemmer, at der er tungtvejende beviser for, at forholdene i den udstedende medlemsstat er uforenelige med den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, fordi selve retssystemet i den udstedende medlemsstat ikke længere fungerer i henhold til retsstatsprincippet, da foretage en yderligere konkret og præcis vurdering af den pågældende persons risiko for en uretfærdig rettergang, når denne foregår inden for et system, der ikke længere fungerer i henhold til retsstatsprincippet?
- 2) Såfremt den test, der skal anvendes, kræver en konkret vurdering af den eftersøgte persons reelle risiko for en åbenlys manglende adgang til domstolsprøvelse, og når den nationale ret har konkluderet, at der sker en systemisk tilsidesættelse af retsstatsprincippet, har den nationale ret som fuldbyrdende judiciel[...] myndighed da pligt til at anmode den udstedende judicielle myndighed om yderligere nødvendige oplysninger, som kan sætte den nationale ret i stand til [at] udelukke, at der er en risiko for en uretfærdig rettergang, og hvis det er tilfældet, hvilke garantier for en retfærdig rettergang kræves der da?«

Om hasteproceduren

- 26 Den forelæggende ret har anmodet om, at nærværende præjudicielle forelæggelse undergives den præjudicielle hasteprocedure, der er fastsat i artikel 107 i Domstolens procesreglement.
- 27 Den forelæggende ret har til støtte for denne anmodning bl.a. anført, at den berørte part på nuværende tidspunkt er frihedsberøvet, mens han venter på afgørelsen vedrørende hans overgivelse til de polske myndigheder, og at besvarelsen af de forelagte spørgsmål er afgørende for at kunne træffe denne afgørelse.
- 28 I denne forbindelse bemærkes for det første, at nærværende præjudicielle forelæggelse vedrører fortolkningen af rammeafgørelse 2002/584, der henhører under de områder, som er omhandlet i afsnit V i EUF-traktatens tredje del vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Denne forelæggelse kan følgelig undergives den præjudicielle hasteprocedure.
- 29 Hvad for det andet angår kriteriet om den hastende karakter skal der i henhold til Domstolens faste praksis tages hensyn til den omstændighed, at den berørte person på nuværende tidspunkt er frihedsberøvet, og at hans fortsatte frihedsberøvelse afhænger af løsningen af tvisten i hovedsagen. Situationen for den berørte person skal i øvrigt bedømmes ud fra den situation, der forelå på tidspunktet for behandlingen af anmodningen om, at den præjudicielle forelæggelse undergives hasteproceduren (dom af 10.8.2017, Dworzecki, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, præmis 72 og den deri nævnte retspraksis).
- 30 I det foreliggende tilfælde er det for det første ubestridt, at den berørte person var frihedsberøvet på dette tidspunkt. For det andet afhænger sidstnævntes fortsatte frihedsberøvelse af afgørelsen af hovedsagen, idet den frihedsberøvelsesforanstaltning, som han er genstand for, ifølge den forelæggende rets forklaringer er blevet anordnet i forbindelse med fuldbyrdelsen af europæiske arrestordre.
- 31 Under disse omstændigheder har Domstolens Første Afdeling den 12. april 2018 efter forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at efterkomme den forelæggende rets anmodning om, at den præjudicielle forelæggelse undergives den præjudicielle hasteprocedure.
- 32 Det er desuden blevet besluttet at henvise sagen til Domstolen med henblik på, at den behandles af Store Afdeling.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 33 Indledningsvis bemærkes, at det af forelæggelsesafgørelsen såvel som af henvisningen til dom af 5. april 2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), i selve ordlyden af det første spørgsmål, fremgår, at de spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet, vedrører betingelserne for, at den fuldbyrdende judicielle myndighed på grundlag af artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 kan undlade at fremme en europæisk arrestordre, fordi der i tilfælde af den eftersøgte overgivelse til den udstedende judicielle myndighed er risiko for overtrædelse af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang for en uafhængig domstol, som er fastsat i EMRK's artikel 6, stk. 1, der, som det fremgår af denne doms præmis 5, svarer til chartrets artikel 47, stk. 2.
- 34 Det må således antages, at den forelæggende ret med de to spørgsmål, som skal behandles samlet, nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 skal fortolkes således, at når den fuldbyrdende judicielle myndighed, der skal træffe afgørelse om overgivelse af en person, som er omfattet af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning, råder over oplysninger, såsom dem, der er indeholdt i et begrundet forslag fra Kommissionen vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 1, TEU, som skal godtgøre, at der er en reel risiko for overtrædelse af den

grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, sikret ved chartrets artikel 47, stk. 2, på grund af systemiske eller generelle mangler ved den dømmende magts uafhængighed i den udstedende medlemsstat, skal nævnte myndighed foretage en konkret og præcis prøvelse af, om der er alvorlige grunde til at antage, at den berørte person løber en sådan risiko i tilfælde af en overgivelse til sidstnævnte stat. I tilfælde af et bekræftende svar anmoder den forelæggende ret Domstolen om at præcisere de betingelser, som en sådan prøvelse skal overholde.

- 35 Med henblik på at besvare de forelagte spørgsmål bemærkes, at EU-retten er baseret på den grundlæggende præmis, hvorefter hver medlemsstat som anført i artikel 2 TEU deler en række fælles værdier, som Unionen er bygget på, med samtlige andre medlemsstater og anerkender, at disse deler dem med den. Denne præmis forudsætter og begrundes, at der foreligger en gensidig tillid mellem medlemsstaterne med hensyn til anerkendelsen af disse værdier og dermed under iagttagelse af EU-retten, der gennemfører disse (dom af 6.3.2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 Både princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne og princippet om gensidig anerkendelse, der selv hviler på den gensidige tillid mellem medlemsstaterne (jf. i denne retning dom af 10.8.2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis), er af grundlæggende betydning i EU-retten, idet de muliggør oprettelsen og bevarelsen af et område uden indre grænser. Mere specifikt pålægger princippet om gensidig tillid, bl.a. for så vidt angår et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hver af medlemsstaterne at lægge til grund, medmindre der er tale om helt særlige omstændigheder, at samtlige andre medlemsstater overholder EU-retten og navnlig de i EU-retten anerkendte grundlæggende rettigheder (dom af 10.11.2016, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Når medlemsstaterne gennemfører EU-retten, kan de således i medfør heraf være forpligtet til at lægge til grund, at de øvrige medlemsstater overholder de grundlæggende rettigheder, således at det hverken er muligt for dem at kræve et nationalt beskyttelsesniveau af en anden medlemsstat, der er højere end det ved EU-retten sikrede, eller, undtagen i særlige tilfælde, at kontrollere, om denne anden medlemsstat i et konkret tilfælde rent faktisk har overholdt de i Unionen sikrede grundlæggende rettigheder (udtalelse 2/13 (Unionens tiltrædelse af EMRK) af 18.12.2014, EU:C:2014:2454, præmis 192).
- 38 Det fremgår af sjette betragtning til rammeafgørelse 2002/584, at den europæiske arrestordre, som er indført ved denne rammeafgørelse, er den første udmøntning på det strafferetlige område af princippet om gensidig anerkendelse.
- 39 Rammeafgørelse 2002/584 har, således som det navnlig fremgår af dens artikel 1, stk. 1 og 2, og af femte og syvende betragtning hertil, til formål at erstatte det multilaterale udleveringssystem, baseret på den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957, med en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning, og denne ordning bygger på princippet om gensidig anerkendelse (dom af 10.11.2016, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Rammeafgørelse 2002/584 tilsigter således med indførelsen af en ny forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for overtrædelse af straffeloven, at fremme og fremskynde det retlige samarbejde med henblik på at bidrage til at gennemføre Unionens erklærede mål om at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed på grundlag af den høje grad af tillid, der skal være mellem medlemsstaterne (dom af 10.11.2016, *Poltorak*, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 På det af rammeafgørelse 2002/584 regulerede område er princippet om gensidig anerkendelse, som udgør »hjørnestenen« i det retlige samarbejde i straffesager, således som det bl.a. fremgår af sjette betragtning til rammeafgørelsen, udmøntet i rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, der fastsætter reglen

om, at medlemsstaterne har pligt til at fuldbyrde en europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse. De fuldbyrdende judicielle myndigheder kan derfor kun afslå at fuldbyrde en sådan arrestordre med henvisning til de udtømmende opregnede afslagsgrunde, der er fastsat i rammeafgørelse 2002/584, og fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre kan kun underlægges et af de vilkår, der er udtømmende fastsat i rammeafgørelsens artikel 5. Mens fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre udgør hovedreglen, er afslaget på fuldbyrdelse følgelig udformet som en undtagelse, der skal undergives en streng fortolkning (jf. i denne retning dom af 10.8.2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, præmis 49 og 50 og den deri nævnte retspraksis).

- 42 Således fastsætter rammeafgørelse 2002/584 udtrykkeligt de obligatoriske (artikel 3) og fakultative (artikel 4 og 4a) grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre samt de garantier, som den udstedende medlemsstat skal give i særlige tilfælde (artikel 5) (jf. dom af 10.8.2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, præmis 51).
- 43 Ikke desto mindre har Domstolen anerkendt, at der kan gøres indskrænkninger i princippet om gensidig anerkendelse og princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne »under helt særlige omstændigheder« (jf. i denne retning dom af 5.4.2016, *Aranyosi og Căldăraru*, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 82 og den deri nævnte retspraksis).
- 44 I denne sammenhæng har Domstolen på visse betingelser anerkendt, at den fuldbyrdende judicielle myndighed kan bringe den ved rammeafgørelse 2002/584 indførte overgivelsesprocedure til ophør, når en overgivelse risikerer at føre til en umenneskelig eller nedværdigende behandling, jf. chartrets artikel 4, af den eftersøgte (jf. i denne retning dom af 5.4.2016, *Aranyosi og Căldăraru*, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 104).
- 45 Herved har Domstolen støttet sig dels på rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3, som fastsætter, at denne ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er fastlagt i artikel 2 TEU og 6 TEU, dels på det forhold, at den i chartrets artikel 4 sikrede rettighed er af absolut karakter (jf. i denne retning dom af 5.4.2016, *Aranyosi og Căldăraru*, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 83 og 85).
- 46 I det foreliggende tilfælde har den berørte part med støtte i det begrundede forslag og de dokumenter, hvortil dette henviser, modsat sig sin overgivelse til de polske judicielle myndigheder, idet han bl.a. har gjort gældende, at en sådan overgivelse vil udsætte ham for en reel risiko for en åbenlys manglende adgang til domstolsprøvelse på grund af domstolenes manglende uafhængighed i den udstedende medlemsstat som følge af iværksættelsen af nylige lovreformer af denne medlemsstats retsvæsen.
- 47 Det skal derfor først og fremmest undersøges, om en reel risiko for krænkelse af den berørte persons grundlæggende ret til en uafhængig domstol og følgelig vedkommendes grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, som omhandlet i chartrets artikel 47, stk. 2, i lighed med en reel risiko for tilsidesættelse af chartrets artikel 4 kan give den fuldbyrdende judicielle myndighed mulighed for undtagelsesvis at undlade at fremme en europæisk arrestordre med henvisning til artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584.
- 48 I denne forbindelse skal det fremhæves, at kravet om dommeres uafhængighed er en del af kerneindholdet af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, der har afgørende betydning som garant for beskyttelsen af samtlige de rettigheder, som borgerne afleder af EU-retten, og for bevarelsen af medlemsstaternes fælles værdier, der er nævnt i artikel 2 TEU, bl.a. retsstatsprincippet.
- 49 Unionen er således en retsunion, hvor retssubjekterne inden for rammerne af en retssag har ret til at anfægte lovligheden af enhver afgørelse eller enhver anden national retsakt, der vedrører anvendelse af en almenyldig EU-retsakt over for dem (dom af 27.2.2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

- 50 Det tilkommer i overensstemmelse med artikel 19 TEU, som udmønter det i artikel 2 TEU fastsatte retsstatsprincip, de nationale domstole og Domstolen at garantere, at EU-retten anvendes fuldt ud i alle medlemsstaterne, og at garantere domstolsbeskyttelsen af borgernes rettigheder i henhold til EU-retten (jf. i denne retning dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis, og dom af 6.3.2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 51 Selve eksistensen af en effektiv domstolsprøvelse, som skal sikre overholdelsen af EU-retten, er uløseligt forbundet med eksistensen af en retsstat (jf. i denne retning dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 52 Det følger heraf, at enhver medlemsstat skal sikre, at retsinstanter, der i henhold til EU-retten som »domstol« henhører under medlemsstatens retsmiddel- og proceduresystem på de områder, der er omfattet af EU-retten, opfylder kravene til effektiv retsbeskyttelse (dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 37).
- 53 Med henblik på at sikre denne beskyttelse er bevarelsen af disse retsinstansters uafhængighed imidlertid afgørende, hvilket bekræftes af chartrets artikel 47, stk. 2, der nævner adgangen til en »uafhængig« domstol som et af de krav, der er forbundet med den grundlæggende ret til effektive retsmidler (dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 41).
- 54 De nationale domstoles uafhængighed har navnlig betydning for et velfungerende retligt samarbejde, som omfatter den præjudicielle forelæggelsesmekanisme fastsat i artikel 267 TEUF, idet denne mekanisme i overensstemmelse med Domstolens faste retspraksis alene kan aktiveres af en retsinstans, der skal anvende EU-retten, og som bl.a. opfylder dette krav om uafhængighed (dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 43).
- 55 Da rammeafgørelse 2002/584, som det er anført i denne doms præmis 40, har til formål at indføre en forenklet ordning for direkte overgivelse mellem »judicielle myndigheder« med henblik på at sikre fri bevægelighed for retsafgørelser på det strafferetlige område i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, er bevarelsen af disse myndigheders uafhængighed ligeledes afgørende inden for rammerne af ordningen med den europæiske arrestordre.
- 56 Således hviler rammeafgørelse 2002/584 på princippet om, at afgørelser om europæiske arrestordre nyder alle de for retsafgørelser passende garantier, navnlig de garantier, som følger af de i rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3, omhandlede grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper. Dette indebærer, at ikke alene afgørelsen om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, men ligeledes afgørelsen om udstedelsen af en sådan ordre, skal træffes af en judiciel myndighed, der opfylder de krav, som en effektiv domstolsbeskyttelse indebærer – herunder garantien for uafhængighed – således at hele den overgivelsesprocedure mellem medlemsstaterne, der er fastsat i rammeafgørelse 2002/584, udføres under retligt tilsyn (jf. i denne retning dom af 10.11.2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 I øvrigt bemærkes, at medlemsstaterne, i forbindelse med strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning eller inden for rammerne af den materielle straffesag, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for rammeafgørelse 2002/584 og EU-retten, forbliver underlagt forpligtelsen til at overholde de grundlæggende rettigheder som omhandlet i EMRK eller i deres nationale ret, herunder i givet fald retten til en retfærdig rettergang og de heraf følgende garantier (jf. i denne retning dom af 30.5.2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 48).
- 58 Den høje grad af tillid mellem medlemsstaterne, som ordningen med den europæiske arrestordre er baseret på, bygger således på den præmis, at de andre medlemsstaters straffedomstole, som efter fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre skal gennemføre strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en

frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning samt den materielle straffesag, overholder kravene til en effektiv domstolsbeskyttelse, herunder bl.a. disse domstoles uafhængighed og upartiskhed.

- 59 Herefter må det antages, at såfremt der foreligger en reel risiko for, at den person, som er omfattet af en europæisk arrestordre, i tilfælde af dennes overgivelse til den udstedende judicielle myndighed udsættes for en krænkelse af vedkommendes grundlæggende ret til en uafhængig domstol og følgelig af kerneindholdet i dennes grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, som er sikret ved chartrets artikel 47, stk. 2, kan dette give den fuldbyrdende judicielle myndighed mulighed for undtagelsesvis at undlade at fremme en europæisk arrestordre med henvisning til artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584.
- 60 Når den person, som er omfattet af en europæisk arrestordre, med henblik på at modsætte sig sin overgivelse til den udstedende judicielle myndighed ligesom i hovedsagen påberåber sig, at der foreligger systemiske eller i hvert fald generelle mangler, som ifølge den berørte person kan påvirke den dømmende magts uafhængighed i den udstedende medlemsstat og dermed gøre indgreb i kerneindholdet af vedkommendes grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, er den fuldbyrdende judicielle myndighed således forpligtet til at vurdere, om der er en reel risiko for, at den berørte person udsættes for en krænkelse af denne grundlæggende rettighed, når denne myndighed skal afgøre spørgsmålet om den pågældendes overgivelse til myndighederne i nævnte medlemsstat (jr. analogt dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 88).
- 61 Med henblik herpå skal den fuldbyrdende judicielle myndighed på grundlag af objektive, pålidelige, præcise og behørigt ajourførte oplysninger om, hvorledes domstolssystemet i den udstedende medlemsstat fungerer (jf. i denne retning dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 89), vurdere, om der er en reel risiko for overtrædelse af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, som er knyttet til den omstændighed, at domstolene i nævnte medlemsstat på grund af systemiske eller generelle mangler i sidstnævnte medlemsstat ikke er uafhængige. Oplysningerne i et begrundet forslag, som Kommissionen fornylig har fremsat for Rådet i henhold til artikel 7, stk. 1, TEU, udgør særdeles relevante oplysninger med henblik på denne vurdering.
- 62 Vurderingen skal foretages med udgangspunkt i normen for beskyttelse af den grundlæggende rettighed, der er sikret ved chartrets artikel 47, stk. 2 (jf. analogt dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 88 og den deri nævnte retspraksis).
- 63 I denne forbindelse skal det for så vidt angår kravet om domstolenes uafhængighed, som hører til ovennævnte rettigheds kerneindhold, bemærkes, at dette krav er uløseligt forbundet med udøvelsen af dømmende myndighed og består af to aspekter. Det første, eksterne, aspekt indebærer, at den pågældende ret udøver sit hverv helt uafhængigt og uden at være underlagt noget hierarkisk forhold eller stå i afhængighedsforhold til nogen og uden at modtage ordrer eller instrukser fra nogen, og at den således er beskyttet mod indgreb og pres udefra, der kan bringe dens medlemmers uafhængige bedømmelse i fare og påvirke deres afgørelser (jf. i denne retning dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 64 Denne uomgængeligt nødvendige frihed fra sådanne påvirkninger udefra fordrer visse garantier, som er egnede til at beskytte dem, der har til opgave at udøve dømmende myndighed, på det personelle plan, som f.eks. uafsættelighed (dom af 19.9.2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis). Det forhold, at dommerne oppebærer en løn, der er passende i forhold til betydningen af det hverv, de udfører, udgør ligeledes en garanti, der er uløseligt forbundet med dommernes uafhængighed (dom af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 45).

- 65 Det andet, interne, aspekt hænger sammen med begrebet upartiskhed, og vedrører det forhold, at der skal være den samme afstand til tvistens parter og deres respektive interesser for så vidt angår tvistens genstand. Dette aspekt fordrer objektivitet og en fuldstændig mangel på interesse i sagens udfald ud over den strikte anvendelse af retsregler (dom af 19.9.2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).
- 66 Disse garantier for uafhængighed og upartiskhed forudsætter, at der findes regler – om bl.a. organets sammensætning, medlemmernes udnævnelse og funktionsperiode, tilfælde, hvor organets medlemmer kan vige deres sæde, tilfælde, hvor de har pligt til at vige deres sæde, samt tilfælde, hvor de kan afsættes – som gør det muligt at fjerne enhver rimelig tvivl i offentligheden om, at organet er uimodtageligt for påvirkninger udefra og neutralt i forhold til de interesser, som står over for hinanden. Med henblik på at opfylde kravet om organets uafhængighed kræves det navnlig ifølge retspraksis, at de tilfælde, hvor et organs medlemmer kan afsættes, er præciseret udtrykkeligt i lovbestemmelser (dom af 9.10.2014, TDC, C-222/13, EU:C:2014:2265, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 67 Kravet om uafhængighed fordrer tillige, at disciplinærordningen for dem, som har til opgave at udøve dømmende myndighed, frembyder de nødvendige garantier for at undgå enhver risiko for, at en sådan ordning anvendes som et system til politisk kontrol med retsafgørelsesers indhold. Fastsættelse af regler, som både definerer, hvilken adfærd der udgør disciplinærforsøelser, og hvilke sanktioner der konkret finder anvendelse, som foreskriver et uafhængigt organs indgriben i henhold til en procedure, der fuldt ud garanterer rettighederne i chartrets artikel 47 og 48, bl.a. retten til et forsvar, og som fastsætter en mulighed for at indbringe disciplinærorganers afgørelser for domstolene, udgør i denne forbindelse alle væsentlige garantier med henblik på at bevare den dømmende magts uafhængighed.
- 68 Såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed med udgangspunkt i de krav, som er anført i denne doms præmis 62-67, konstaterer, at der i den udstedende medlemsstat er en reel risiko for tilsidesættelse af kerneindholdet af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang på grund af systemiske eller generelle mangler ved denne medlemsstats dømmende magt, som kan compromittere domstolenes uafhængighed i nævnte stat, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed dernæst foretage en konkret og præcis vurdering af, om der efter omstændighederne i den foreliggende sag er alvorlige grunde til at antage, at den eftersøgte efter sin overgivelse til den udstedende medlemsstat løber en sådan risiko (jf. analogt i sammenhæng med chartrets artikel 4 dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 92 og 94).
- 69 Denne konkrete vurdering skal ligeledes foretages, når der, som i den foreliggende sag, er tale om en situation, hvor den udstedende medlemsstat er blevet gjort til genstand for et begrundet forslag fra Kommissionen vedtaget i medfør af artikel 7, stk. 1, TEU, om, at Rådet fastslår, at der er en klar fare for, at nævnte medlemsstat overtræder de værdier, som er nævnt i artikel 2 TEU, såsom retsstatsprincippet, bl.a. på grund af indgreb i de nationale domstoles uafhængighed, og hvor den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at den bl.a. på grundlag af dette forslag, råder over oplysninger, som kan godtgøre, at der foreligger systemiske mangler ved denne medlemsstats dømmende magt for så vidt angår disse værdier.
- 70 Det fremgår nemlig af tiende betragtning til rammeafgørelse 2002/584, at anvendelsen af ordningen med den europæiske arrestordre kun kan suspenderes i tilfælde af, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 2 TEU, hvilket skal fastslås af Det Europæiske Råd i henhold til artikel 7, stk. 2, TEU med de følger, der er fastsat i stk. 3 i samme artikel.
- 71 Det følger således af selve ordlyden af nævnte tiende betragtning, at det tilkommer Det Europæiske Råd at fastslå, at den udstedende medlemsstat overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 2 TEU, herunder retsstatsprincippet, for at kunne suspendere anvendelsen af ordningen med den europæiske arrestordre over for denne medlemsstat.

- 72 Følgelig er det kun, hvis der foreligger en afgørelse fra Det Europæiske Råd, som på de betingelser, der er fastsat i artikel 7, stk. 2, TEU, fastslår, at den udstedende medlemsstat groft og vedvarende overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 2 TEU, såsom dem, der er uløseligt forbundet med retsstaten, og Det Europæiske Råd derefter suspenderer anvendelsen af rammeafgørelse 2002/584 over for denne medlemsstat, at den fuldbyrdende judicielle myndighed er forpligtet til automatisk at afslå at fuldbyrde enhver europæisk arrestordre, som nævnte medlemsstat udsteder, uden at foretage nogen form for konkret vurdering af den reelle risiko for, at kerneindholdet i den berørte persons ret til en retfærdig rettergang påvirkes.
- 73 Så længe Det Europæiske Råd ikke har vedtaget sådan en afgørelse, kan den fuldbyrdende judicielle myndighed derfor kun undlade at fremme en europæisk arrestordre udstedt af en medlemsstat, der er genstand for et begrundet forslag som omhandlet i artikel 7, stk. 1, TEU, med henvisning til artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 under helt særlige omstændigheder, hvor nævnte myndighed efter en konkret og præcis vurdering af den konkrete sag konstaterer, at der er alvorlige grunde til at antage, at den person, som er omfattet af denne europæiske arrestordre efter sin overgivelse til den udstedende judicielle myndighed løber en reel risiko for krænkelse af sin grundlæggende ret til en uafhængig domstol og dermed af kerneindholdet af vedkommendes grundlæggende ret til en retfærdig rettergang.
- 74 I forbindelse med en sådan vurdering skal den fuldbyrdende judicielle myndighed bl.a. undersøge, i hvilket omfang de systemiske og generelle mangler ved domstolenes uafhængighed i den udstedende medlemsstat, som de for denne myndighed tilrådgivelsesstående oplysninger vidner om, kan have en indvirkning på de retsinstanser, som har kompetence i denne stat til at påkende de procedurer, som den eftersøgte vil blive undergivet.
- 75 Hvis det følger af denne undersøgelse, at de nævnte mangler kan påvirke disse retsinstanser, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed endvidere vurdere, om der i lyset af de særlige bekymringer, som den berørte person har givet udtryk for, og de oplysninger, som denne eventuelt har fremlagt, er alvorlige grunde til at antage, at den pågældende løber en reel risiko for krænkelse af sin grundlæggende ret til en uafhængig domstol og dermed af kerneindholdet i vedkommendes ret til en retfærdig rettergang, henset til dennes personlige situation og til beskaffenheden af den lovovertrædelse, som vedkommende retsforfølges for, samt til de faktiske omstændigheder, som udgør grundlaget for den europæiske arrestordre.
- 76 I øvrigt skal den fuldbyrdende judicielle myndighed i henhold til artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584 anmode den udstedende judicielle myndighed om at få alle de supplerende oplysninger, som den måtte finde nødvendige for at vurdere, om der er en sådan risiko.
- 77 Inden for rammerne af en sådan dialog mellem den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed kan sidstnævnte i givet fald meddele den fuldbyrdende judicielle myndighed enhver objektiv oplysning om eventuelle ændringer i vilkårene for beskyttelse af domstolenes uafhængighed i den udstedende medlemsstat, som kan udgøre et grundlag for at afvise, at der er en risiko for den berørte person.
- 78 Såfremt de oplysninger, som den udstedende judicielle myndighed – efter om fornødent at have søgt bistand hos den centrale myndighed eller en af de centrale myndigheder i den udstedende medlemsstat som omhandlet i artikel 7 i rammeafgørelse 2002/584 (jf. i denne retning dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru, C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 97) – har meddelt den fuldbyrdende judicielle myndighed, ikke giver sidstnævnte anledning til at afvise, at der er en reel risiko for, at den berørte person i den nævnte medlemsstat udsættes for en krænkelse af sin grundlæggende ret til en uafhængig domstol og dermed af kerneindholdet i vedkommendes ret til en retfærdig rettergang, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed undlade at fremme den europæiske arrestordre, som denne person er omfattet af.

- 79 På baggrund af ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 skal fortolkes således, at når den fuldbyrdende judicielle myndighed, der skal træffe afgørelse om overgivelse af en person, som er omfattet af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning, råder over oplysninger, såsom dem, der er indeholdt i et begrundet forslag fra Kommissionen vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 1, TEU, som synes at godtgøre, at der er en reel risiko for overtrædelse af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, sikret ved chartrets artikel 47, stk. 2, på grund af systemiske eller generelle mangler ved den dømmende magts uafhængighed i den udstedende medlemsstat, skal nævnte myndighed foretage en konkret og præcis prøvelse af, om der – henset til den pågældendes personlige situation og til beskaffenheden af den lovovertrædelse, som vedkommende retsforfølges for, samt til de faktiske omstændigheder, som udgør grundlaget for den europæiske arrestordre, og i betragtning af de oplysninger, som den udstedende medlemsstat har meddelt i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2 – er alvorlige grunde til at antage, at den berørte person løber en sådan risiko i tilfælde af en overgivelse til sidstnævnte stat.

Sagsomkostninger

- 80 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parterers udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 1, stk. 3, i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at når den fuldbyrdende judicielle myndighed, der skal træffe afgørelse om overgivelse af en person, som er omfattet af en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning, råder over oplysninger, såsom dem, der er indeholdt i et begrundet forslag fra Europa-Kommissionen vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 1, TEU, som synes at godtgøre, at der er en reel risiko for overtrædelse af den grundlæggende ret til en retfærdig rettergang, sikret ved artikel 47, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, på grund af systemiske eller generelle mangler ved den dømmende magts uafhængighed i den udstedende medlemsstat, skal nævnte myndighed foretage en konkret og præcis prøvelse af, om der – henset til den pågældendes personlige situation og til beskaffenheden af den lovovertrædelse, som vedkommende retsforfølges for, samt til de faktiske omstændigheder, som udgør grundlaget for den europæiske arrestordre, og i betragtning af de oplysninger, som den udstedende medlemsstat har meddelt i henhold til artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584 – er alvorlige grunde til at antage, at den berørte person løber en sådan risiko i tilfælde af en overgivelse til sidstnævnte stat.

Underskrifter